СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 238. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 13. жовтня, 1927. VOL. XXXV. No. 238. Jersey City, N. J., Thursday, October 13, 1927. THREE CENTS.

ЖІНКА ПОЛЕТІЛА ПОЧЕРЕЗ ОКЕАН ДО ЕВРОПИ

ПАННА РУТ ЕЛДЕР ХОЧЕ БУТИ ПЕРШОЮ ЖІНКОЮ ЯКІЙ ВДАВСЯ ПЕРЕЛЕТ.

РУЗВЕЛТ ФІЛД, 11. жовтня. — Нині коло 5. години спо-лудня вилетів зі сього летничого поля літак, на якому сиділа панна Рут Елдер та Джордж Голдемен, які вибираються в безперервну дорогу з Америки в Европу.

Панна Елдер вилетіла нині, хоча донесення про погоду на океані були мало потішаючі. При вилеті панна Елдер була сильно зденервована, але певна доспіху свого лету та без страху.

Літак начеркнув собі летіти здовж звичайної дороги кораблів, щоби мати ратунок на случай якого нещастя.

Пані Грейсон, відома летничка, заявила, що вона вилетить незадовго в безперервну дорогу з Америки до Данії.

СУД ВИДАЄ ШИРОКИЙ ЗАКАЗ ПРОТИ СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ

ЗАБОРОНЮЮТЬ МАЙНЕРАМ ПИКЕТОВАННЄ ТА ВИКИДАЮТЬ ЇХ З ДОМІВ.

ПИТСБУРГ, 11. жовтня. — Федеральний судля Е. П. Скунмстер підписав незвичайно широку судову заборону проти майнерської юнії, що веде страйк майнерів мягкого вугля. Заборону підписано на домагання підприємства Питсбург Терминел Ковл. Ко., яка скаржилася судови, що страйкуючі майнери не дають їй провадити бизнесу.

У сій заборові суд забороняє майнерам ставити пикети по дорозі майнерів до копалень, з виїмком одного місця. Суд знова повтаряє звичайні закази вживати насильства для відтягнення скебів від роботи. Далі каже робітникам виноситися з компанійних домів, як сього зажадає юнія.

Майнерська юнія каже, що американський суд ще ніколи не видав так широко начеркненої заборони, та збирається внести проти заказу апеляцію до висшого суду.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ПРО ІМІГРАЦІЮ ДО МЕКСИКА.

ГОРЯЧА ДЕБАТА НА КОНВЕНЦІЇ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, 11. жовтня. — Резолюційна комісія конвенції Американської Федерації Праці предложила нині до потвердження конвенції резолюцію, в якій американські юнійні робітники висказують своє бажання, щоби Мексико постановило в себе обмеження іміграції.

Резолюція викликала сейчас незвичайно горячу дебату. Представники стейтової Федерації Праці Арізони та юнії моряків стали остро критикувати сю резолюцію. Богато делегатів говорило, що Американська Федерація Праці повинна зробити шось на те, що Мексиканці забирають роботи Американцям у майнерськім промислі та знижують робітничу заплату.

Ся думка видно мала більшість делегатів за собою, і резолюція булаби впала, якби не промови провідників федерації за нею.

ФОРД БУДЕ УПРАВЛЯТИ ВЛАСНУ ГУМУ.

ЗАКУПИВ У БРАЗИЛІЇ 4 МІЛІОНИ АКРІВ ЗЕМЛІ НА ТУ ЦІЛЬ.

ДІТРОЙТ, 11. жовтня. — Фордова Моторова Ко. подала урядово до публичного відома, що їй вдалося роздобути від бразилійського уряду концесію, обнимаючу 4 мілiони акрів землі в долині ріки Амазонки під заведення там величезної плянтації гумових дерев.

Ся плянтація гуми буде получена з фабриками Форда власними літаками й кораблями.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ ПОЖАР В ОШЕН СИТІ.

ОШЕН СИТІ, Ню Джерзі, 11. жовтня. — Вісім блоків, повних літних домів та готелів, погоріли нині в ночи. Разом згоріло 30 будинків вартости 4 міліони долярів.

Між ними згоріло три великі готелі та корабельний причал. Сильний вітер від моря роздував огонь та ніс далеко іскри з пожару.

В огни згинула одна людина, а трое других віднесло тяжкі тілесні ушкодження.

ДІТИ, ПОЛИЩЕНІ САМІ ДОМА, ПОГОРІЛИ В ОГНИ.

НЮ ЙОРК, 11. жовтня. — Підчас пожару в мешкальним домі при 78. Іст 109. вулиці погоріло 3 дітий, яких матери, вийшовши на закупки, лишили без опіки в дома. Згоріли діти еспанського іміґранта Ортеса, з котрих найменче мало 2, середуще 4, а найстарше 6 літ.

Переходячі попри горіючий дім люди вратували зі сусідского мешкання 4 дітий, яким теж грозила неминуча смерть від огню.

ЗА ВБИЙСТВО ДР-А ЛІЛІЕНДАЛА.

МЕЙЗ ЛЕНДИНГ, Ню Джерзі, 11. жовтня. — Більшість присяжних суддів постановила поставити на суд за вбийство др-а Ліліендала його жену та сусіда Ліліендалів Вилиса Біча.

Ліліендалова заповідає, що вона докаже змову між женою вбитого а Бічом, бо перстень, який після слів вдови мали зрабувати від неї Мурини, що вбили лікаря, заставив кілька днів тому перед тим Біч в одному заставничому домі в Филаделфії.

РАБУНОК В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

ДЖАНСТАВН, Па., 9. жовтня. — В ночи з пятниці на суботу невисліджені досі злодії обікрали місцеву українську православну церкву. Украдено з неї чашу, евангелію, кадильницю; ампулки та 5 богослужебних книг. Риний зі закристії не забрали. Поліція заключає з того, що грабіжники хотіли не допустити до богослуження. Шкода виносить коло 200 дол.

Замітно теж, що вломники допали теж збірку поезій Франка, пошматували її на куски да кинули до виходка.

ОТВОРЕННЯ ІРЛЯНДСЬКОГО СОЙМУ.

ДАБЛИН, 10. жовтня. — Завтра збирається тут ірляндський парламент. Прибули вже майже всі вибрані посли. Партія де Валери має у новім Дейл Ерін 73, а правительственна партія Косгрейва 78 голосів. Сторонники де Валери зложать присягу вірности, яку вони уважають за просту формальність, яка їх до нічого не зобовязує, однак з другої сторони думають розпочати завзяту боротьбу за знесенням присяги вірности англійському королеви, тому, що признають лише присягу вірности ірляндській державі.

ТУРКИ ОБУРЕНІ ЗАКИДОМ ЛІГИ НАЦІЙ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 10. жовтня. — Турецька преса висказує обурення з причини закиду репрезентанта Ліги Націй, який саме там прибув, що Константинополь є осередком білого невільництва або торговлі „живим товаром".

Шеф константинопольської поліції Чериф Бей сказав репрезентантам преси, що турецька поліція має повну контролю над прибуваючими й від'їзджаючими з Константинополя, як турецькими так і чужинецькими жінками. Репрезентант Ліги повинен був, сказав Чериф Бей, спитати вперед турецьку поліцію о дані щодо зробленого закиду. Сей закид Ліги Націй зове Чериф Бей нечуваною зневагою, не опертою на ніяких певних інформаціях.

МАЛИЙ СКАНДАЛ У ЛІЗІ НАЦІЙ.

Генеральний секретар Ліги Націй зрадив членам цієї шановної установи один неприємний секрет: багато держав винно Лізі Націй чимало гроша. Нпр. Болівія винна 435 тисяч фр., Китай 5,670,000 фр., Гондурас і Нікараґва по 154.400 фр., Перу 1,400.000 шв. фр. Болівія вивна свій довг від 1923 р., Китай від 1922 р. Рекорд осягнуло Перу, що не заплатило досі ні сотика. Більшість середне і південно-американських держав не зголошується на збори Ліги і не домагається права голосу. Китай, не плативши, голосував аж до останнього часу. Правнича підкомісія поладнала цей скандал просто як у кожнім приватнім товаристві: тим, що не заплатили вкладки, відобрала право голосу.

СОВІТСЬКИЙ СОЮЗ КУПУЄ КОНІ В КАНАДІ.

КЕЛҐАРІ, Алта., 10. жовтня. — Приїхав тут Л. Кон, совітський торговельний репрезентант в справі закупна коней для Совітського Союза. Л. Кон від кількох літ занимається закупном коней для Совітів. Тим разом мав він заявити, що має приказ закупити 1,200 коней, які у падолисті виплеться до Ленінграду.

КАНАДІЙСЬКІ ЛЕТУНИ ФОТОГРАФУЮТЬ ТЕРИТОРІЮ МАНІТОБИ Й САСКАЧЕВАНУ.

ВІННІПЕҐ, МАН., 9. жовтня. — Манітобські летуни відфотографували цього літа понад 55.000 квадратових миль території Манітоби й Саскачевану. У Манітобі відфотографували територію на північ від Де Па, а в Саскачевані Бофало Парк, коло озера Атабаска. — Фотографії брано при помочі побільшаючих склів з висоти десять тисяч стіп. — Коло 20 літаків виконувало цю працю через ціле літо.

ЗАСУДЖЕНИЙ НА ОДРУЖІННЯ.

Суддя у Ґрефсвальді (у Німеччині) засудив одного обвинуваченого на незвичайну кару: на одруження. Один Москаль, на імення Мальчин, подорожуючи кораблем, посварився зі своєю судженою і в суперечці хотів її кинути в море. Це йому не вдалося і він з остраху втік. Дівчину вирятували з води і ціла справа опинилася перед судом. Суддя засудив Москаля на девять місяців вязниці, зазначуючи, що кару йому скасують, коли рішиться оженитися з судженою. Москаль згодився замінити вязничні окови на подружі, а будучина покаже, чи добрий присуд видав суддя!

ФАБРИКАНТ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ПАПЕРІВ.

Недавно втік із вязниці в Букарешті Бізон Розеску, один із найбільших політичних, европейських „гохштаплерів" (гарно було би найти на це необхідне поняття якесь рідне слово!). Ось кілька фактів із його „дипльоматичної" карієри: як крамничний помічник у Букарешті вступає після німецької окупації до німецького війська як шпіон. Коли німецька армія відступала, він виїхав до Відня вже власним автом. Переїзджає в Берлін, де урядові передає документи, що компромітують місцевих комуністів. Іде в Париж і там живе на всю губу. Звідси їде в Грецію: сам король дістає від нього документи, що компромітують Венізельоса. За це дістає 50.000 фр. і втікає, бо документи були фальшиві. У Румунії продає він міністрові Дука нові політичні документи, на урядових зразках радянського міністерства, теж фальшиві. За це він дістав 8 літ вязниці, але після кількох місяців побуту в ній затужив за дипльоматією і чкурнув у широкий світ.

НЕВДАЧА ПРОГІБІЦІЇ У НОРВЕГІЇ.

Тому сім літ візвано норвежський народ до голосування, щоби виявив свою думку, чи закон про прогібіцію напитків із великим процентом алькоголю мається і надалі вдержувати чи скасувати. Закон про прогібіцію введений був лише провізорично і то за час війни. Норвежський нарід тоді більшістю майже 200,000 голосів заявився за прогібіцією. Остаточну думку мав висловити парлямент і влада. Тим законом передовсім зачеплено інтереси Франції, Еспанії і Португалії, і вони також ухвалили підвищити Норвегії цло за товари, вивожені з Норвегії. Щоби дійти до порозуміння, норвежська влада рішила, що можна ввозити легкі вина, а заборонюється привозити горівку, коняк і инших сильніщих продуктів. Тим задоволено Португалію й Еспанію. Щодо Франції, то норвежська влада обовязалася, що кождого року замовить у Франції бодай 400,-000 літрів коняку. Той коняк переховувано у державних магазинах і записувано на рахунок державної власности. Тимчасом успіх прогібіції був лише провізоричний і то доти, доки економічні відносини населення були дуже тяжкі. Але як відносини покращали, показалося, що закон був недоречний. Тайна фабрикація і контрабанда поширювалася так дуже, що влада на поборювання її мусіла видавати річно 12 міліонів корон. І так річно зуживали маляга, мадейро, спорто й иншого вина більше, а саме зросла ця скількість із 4 на 8 міліонів літрів. Тому норвежська влада постановила щераз перевести плебісцит у справі прогібіції. Як звісно, голосування скінчилося побідою противників прогібіції, які одержали 525.000 проти 415.000 прихильників прогібіції. Вислід норвежського плебісциту зацікавив і Швецію, де міністер президент Екман є провідником прогібіційної партії. Треба згадати, що ще й тепер шведська влада надумувала поширити прогібіційний закон на всі алькогольні напитки.

ВИНОГРАДНИЦТВО НА ОДЕЩИНІ.

Площа виноградників на Одещині поточного року становить понад 13 тис. десятин проти 4.800 дес. в 1914 році. Площа під високосортними европейськими виноградниками становить 36% всієї площі виноградників, не зважаючи на те, що саженців цього винограду зза кордону привозять мало. Ці саженці вирощують на окрузі і поточного року їх вирощено коло 600 тис. замісць 50 тис. пуд. у 1925 році. Для переробки винограду органiзовано двоє кооперативних підприємств, що переробляють понад 50 тис. пуд. винограду. Понад 30% виноградної продукції реалізує кооперація. Число кооперативних виноградних господарств зросло з 1170 у 1925 році до 4.600 поточного року.

ДРУГА АНГЛІЙСЬКА ЖІНКА ПЕРЕПЛИЛА АНГЛІЙСЬКИЙ КАНАЛ

ДОРОТА КАКРЕЙН ЛОҐЕН ПЕРЕПЛИЛА КАНАЛ У 13 ГОДИНАХ І 10 МІНУТАХ.

ФОЛКСТОВН, Англія, 11. жовтня. — Друга англійська жінка, що зоветься Дорота Какрейн Лоґен, переплила Англійський канал у 13 годинах і 10 мінутах.

Панна Какрейн Лоґен вплила з рогу Ґриз-Нез о годині 7.40 в понеділок вечером, а приплила до англійського берега у Фолкстовн о 8.50 у вівторок рано. По званню є вона лікарем у Льондоні.

Панна Какрейн Лоґен є четвертою жінкою, що переплила Англійський канал. Оповідає вона, що в часі, як плила каналом, море було спокійне, тільки з причини північно-східного вітру вода була незвичайно холодна.

ВИКРИТТЯ ВЕЛИКОГО ХАБАРНИЦТВА У МОСКВІ.

43 БИЗНЕСМЕНІВ І ПРОДАЖНИХ УРЯДОВЦІВ СТАЄ ЗА СЕ ПЕРЕД СУДОМ.

МОСКВА, 11. жовтня. — Московський найвисший суд буде судити 43 приватних підприємців і продажних урядовців, які відвічальні є за банкротство 5 приватних підприємств, яких довги виносять 6 міліонів рублів у золоті, а на яких покриття нема ніякого маєтку. Президентом одного з тих підприємств, що зоветься Компанією Взаїмного Кредиту, є Вінберг, а директорами Канцоф, Талянов і Протопопов; сі обвинувачені будуть щасливі, коли не засудять їх на смерть.

Часть з тих збанкротованих підприємств мала удїляти кредиту дрібним продавцям, а давала його лише на великий процент від 500—1000 рублів.

Крім сього сі кредитові товариства видавали векслі на 100 або 250 тисяч рублів, виставлені на своїх клієнтів, менші приватні компанії, як Лімон, Асарк і Браттів Мітрофанов, з яких ніяка не мала ніякого маєтку. При помочі продажних урядовців виплачував сі векслі державний банк. Добуті в той спосіб гроші ужвано на закуп державних товарів, які продавано по високій ціні, однак одержані гроші уживали обжалувані і їх приятелі на власну користь і гуляще життя, а не на піднесення державних підприємств. Часть зі згаданих хабарників і урядовців стає перед судом, многі однак з них живуть у Парижі й Ріvієрі та провадять там розкішне життя.

ПІЛСУДСЬКИЙ МАВ ПОГОДИТИ ЛИТВУ З ПОЛЬЩЕЮ.

ПІДЧАС СВОЄЇ ВІЗИТИ У ВИЛЬНІ ПРИНЯВ КОМІСІЮ ЛИТОВСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ВАРШАВА, 11. жовтня. — Маршал Пілсудський, який, як було заповіджено, мав приїхати до Вильни й виголосити там войовничу промову проти Литви, прибув там дійсно, але в характері миротворця, а не підбурювача до війни.

Його недільні промови, хоч не містили мирових пропозицій, але давали до пізнання, що не час тепер на розпочаття воєнної зачіпки з Литвою. Першим кроком до замирення з Литвою мав бути приказ Пілсудського випустити на волю арештованих визначних Литовців. Зноваж комісія литовського правительства, яку приняв Пілсудський, мала обіцяти в імени свого правительства, що воно заперестане протипольську діяльність і що буде старатись удержати мир з Польщею.

Опісля обїхав Пілсудський фронтові війська, й остеріг їх, щоби не викликували своїм поступованням граничних непорозумінь і старалися задержати мир.

Також і шкільну справу в обох краях мали полагодити у вдоволяючий спосіб.

Ціла ся новинка, яку висланo з Варшави, видається сильно переборщеною й не дуже правдоподібною й тому треба її приняти з застереженням, бо спрепарована вона є для загряниці, щоби представити миролюбність і зрідливість Польщі.

ПІВНІЧНА КИТАЙСЬКА АРМІЯ ПОЛОНИЛА 10,000 ЖОВНІРІВ.

МАНДЖУРСЬКІ ВІЙСКА ПРОГНАЛИ ПОЛУДНЕВИХ НАЇЗДНИКІВ.

ПЕКИН, 11. жовтня. — Північні війска маршала Чанґ-Тсо-Ліна прогнали полудневу армію губернатора провінції Шансі й взяли в полон 10,000 жовнірів. Крім сього північні війська заняли місто Пі-Чія-Чванг, що лежить 160 миль на полудневий захід від Пекину й відтяли відворот 35,000 жовнірів полудневої армії, що посунулися у північнім напрямі від сього міста.

Манджурські війська маршала Чанґ-Тсо-Ліна розпочали, як доносять телеграфічні звідомлення, успішну офензиву проти полудневих війск здовж Пекин-Ганков залізниці.

Побіда північних війск отворила дорогу до заняття цілої провінції Шансі через північні війська, що вони без сумніву зроблять, щоби усунути небезпеку, що грозить Пекинови й не допустити, щоби генерал Фенґ-Ю-Ченґ заняв провінцію Шансі.

В ЯПОНІЇ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ ЧИСЛО МІШАНИХ СУПРУЖЕСТВ.

ТОКІО, Японія, 11. жовтня. — Мішані супружества, які кілька літ тому уважались ганьбою у Японії, у послідних кількох літах почали збільшатися. У Токіо у послідних роках, після офіціяльних звітів, 70 японських жінок віддалося за чужинців, а 39 Японців оженилося з чужинецького походження жінками.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІНДЖОНКШЕН

На конвенції Американської Федерації Праці, яка відбувається в Лос Енджелес, дебатовано над справою судових заборон, які добре відомі нашим робітникам під англійською назвою „інджонкшен". Президент Федерації Ґрін атакував особливо вуглеві компанії в Пенсильвенії, за те, що вони наймають ґонменів і бандитів та вживають їх як свою приватну поліцію, якою тероризують робітників. Ґрін відгрожується політичним босам Пенсильвенії в той спосіб, що коли вони будуть поступати так далі і толерувати безправне поведенне вуглевих баронів, то Федерація Праці розпічне між робітниками кампанію за усуненням їх від влади.

Кромі тих голословних слів впали на конвенції инші, більш тверезі і доцільні. Вже заступник президента Федерації Волл заявив делеґатам, що треба взятися до цего, щоби змінити протитростовий закон Шермана і йому подібні, бо вони в практиці звернені головно проти робітників. А зміну ту буде можна перевести на його думку тоді, коли робітники піднесуть ті всі кривди, які получені з тими законами перед цілим американським громадянством в цілій ширині, вживаючи до цего, коли буде треба, всіх драматичних способів. Бо треба розуміти, що винні тому лихови суди, стейтові леґіслятури і конґрес.

Та найбільш маркантно і резолютно представив робітничу ситуацію в звязку з судовими заборонами Ендру Фюрюсет, предсідатель Міжнародної Юнії Моряків. Він підніс, що децизія Супрім Корту в справі каменярів стала тепер осторогою для всіх робітників, бо отсе загрожена та робітнича свобода, яку з таким трудом добуто. Закон Шермана доведе на його думку незабаром до того, що Американська Федерація Праці буде могла радити тільки секретно, десь в якійсь підземній келії, подібно як це було колись з англійськими трейдюніями, що радили по кущах, де і переховували протоколи нарад. „Назвім — говорив Фюрюсет — річи властивим іменам. Від 1890 року бачу, як йде з робітниками від злого до гіршого, а це тому, що робітництво не вміє глянути дійсности в вічи". Розглянувши одначе справу як слід, робітництво повинно прийти після Фюрюсета до такого заключення: Треба вибрати до леґіслятури таке представництво, яке було би свідоме тих кривд, які терпить робітництво з приводу судових заборон. Ті кривди усуне нове представництво в той спосіб, що змінить ті закони, на які опираються судді, що видають інджонкшен.

Це є дійсно найкращий вихід. Не треба до цего ніякої драматичної штуки ні погроз Ґріна, а тільки сильної робітничої організації, робітничої солідарности і основного висвітлення тих кривд, що злучені з судовими заборонами.

СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ, ЯК ВИРАЗ ІДЕЇ СУВЕРЕННОСТИ Й СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

(З нагоди десятиліття їх організації у Києві.)

(Докінчення).

Центральна Рада розвязана Німцями. У Києві піднесло голову чорносотенство. Запанував гетьман Скоропадський. Як довго гетьман назовні виявляв свою національну політику, як довго на зовні здавалося, що він дійсно бажає створення української суверенної держави, так довго С. С. були льояльні і до нього. Не відвернуло їх від нього те, що уряд його почав нищити всі соціяльні здобутки революції. Їм, з їхньою ідеєю, не було під цей час діла до соціяльних, клясових питань, бо перед ними стояла не завершеною їх імперативна ідея: обєднання всіх українських земель в одно суверенне державне тіло.

Поволі гетьманат все більше виявляв свої антиукраїнські, русофільські тенденції. Стрілецтво почало прислухатися, придивлятися більше уважно до його політики, бо на обрію замріла небезпека українській самостійности.

В той час по селах України вже широко розгулялися ріжні карні загони. Вони іменем української держави творили свій лютий суд та розправу над безборонним селянином й тим провокували в його масах ідею української держави. Серед зойку катованого люду, в крові розтріляних та порубаних селян, ідея української державности остаточно могла бути скомпромітованою. Бо нарід почав вбачати в українській державности відновлення найгірших часів царату. Тому ідея української державности ставала для нього огидою, ворожою й ненавистною. Це відповідало якраз завданням та бажанням московських чорносотенців та инших імперіялістів, але не українській національній ідеї, яку так свято берегли С. Стрільці.

• • •

Для всього свідомого українства стало ясно, що настає час, коли треба активно ратувати ідею української державности. Настає час, коли треба голосно заявити українським народним масам, треба дати їм безсумнівні докази, що сучасне його становище нічого спільного з національною ідеєю не має. Треба було доказати, що навпаки, все те, що тепер робиться іменем України, є також вороже й самій ідеї української державности, як вороже інтересам селянства та робітництва й взагалі всьому свідомому українству.

Гетманщина йшла до прірви, виритої власними руками.

На Україні серед селянства й робітництва знову піднесли свою голову непрошені гості-опікуни большевики. Вони почали орґанізуватися до захоплення влади на Україні, коли гетьманщина остаточно зітліє. Вони прагнули до того, щоби уквітчати себе славою визволителів народа з пансько-гетманського ярма, заведеного „карними експедиціями". Ця слава визволителів мусіла допомогти їм твердійше стати на Україні своїм деспотичном чоботом, щоби зробити її "базою світової революції" та національні інтереси українського народу й навіть соціяльні віддати в жертву інтернаціональній ідеї "міравова пажара".

З другої сторони й самі "карники-афіцери" та їх орґанізатори й ідеольоги найчорнійшої фарби, готувалися теж захопити Київ у свої руки. Задумували скинути гетьмана й тим закінчити обеднання з Московщиною „іскосних русскіх земель", над якими по їх вибору й з благословення Німців гетманував „світи єго велічества ґенерал". Мріяли вони кровю українською знову відбудувати та злити в єдино колишню тюрму народів, "Матушку Рассєю".

І большевики, і царисти прагнули одного: знищення української незалежности та відродження "Єдиной і Нєдєлімой". Ріжно вони те мотивували, ріжно пояснювали, але мета була одна й наслідки для українського народу зрештою мусіли бути однакові.

Тому перед українським національним рухом повстало актуальне завдання вирватися з лабет московсько-царистських і одночасно вратуватися від московсько - большевицьких. Разом з тим треба було ще ратувати саму ідею української державности серед широких мас народу.

Таке завдання можна було здійснити, маючи відповідну орґанізацію, міцну у своїх державно-національних переконаннях і здібну до безоглядної, героїчної боротьби.

Вибору не було. Такими в часи гетьманства були Січові Стрільці. На них впало завдання бути знову осередком боротьби за українську державність. Таким осередком вони мусіли стати не тому, що вони були великою мілітарною силою, бо такою вони не були, а тому, що вони віддали себе лише ідеї української державности; тому, що вони були міцні духом і непереможні в своїй вірі в конечність перемоги їх ідеї. Не йдучи на жадний компроміс у боротьбі за українську державність, Стрілецтво могло або перемогти, або вмерти за неї. Цього було свідоме не лише Стрілецтво, але й провідники українського національного руху.

Січовим Стрільцям була можливість в цей період боротьби за українську державу йти на Київ проти Москалів, або на Львів проти Поляків. Воно, не вагаючись, вибрало перший шлях тому, що цим ясно підкреслювалася боротьба за соборність України. Не зважаючи на те, що похід на Київ, протилежно Львову, мав дуже невеликі надії на успіх й майже готував повну загибель Стрілецтву, воно все таки пішло на Київ. Воно стреміло врятувати ідею української державности там, де вона була найбільше спровокованою, найбільше загроженою в той час. Воно було глибоко переконане, що шлях до Львова лежить через Київ. І коли його надії не справдилися, коли Стрілецтво до Львова не дійшло, то не його вина в цьому. Український Київ упав і шлях через нього до Львова замкнувся. В цьому Стрілецтво не винне, а винні всі ті, що не стали до одностійної боротьби.

• •

Поруч з цим своїм, так би мовити, держано соборницьким значінням С. С. не меньше значіння мали вони, як ідея реального обєднання українського народу, так довго розділеного чужими для нього кордонами, в одне національне тіло.

В першу чергу серед самих Стрільців зовсім не було окремих типів: Галичина, Буковинця чи Придніпрянця. В ньому виробився один тип, українського національного вояка. Розпізнати Стрільця, з якої частини українських земель він походить, не можна було ні по мові, ні по звичці.

Вдруге, також і населення України бачило перед собою лише українського героя-вояка Січового Стрільця, але ніколи не бачило в ньому Галичанина чи Подоляка, чи Волиняка і т. д.

В самому Стрілецтві, та серед українського загалу Січові Стрільці зробили перші реальні кроки до засипання тієї страшної, шкідливої прірви між двома частинами українського народа, що так довго й старанно розривалася то поглиблювалася його ворогами-сусідами.

Могили Січових Стрільців на просторах України та в самому Києві, то могили не Галичан, не Придніпрянців. Ні, це могили українського воїна-героя, то могили всього українського народу від Карпат і Сяну аж по Кавказ. В них під прапором Січового Стрілецтва зложили свої голови ліпші сини всіх земель українського народу. Вони своєю смертю увіковічнили ідею Української Соборної Самостійної Держави. Кровю своєю вони заповідали нам боротися за здійснення цієї святої ідеї.

Схиляючи голову перед памятю героїв-борців за Українську Державність, свято віриш, що слова пісні, яку співало Стрілецтво в часи своїх перемог та невдач, таки здійсниться. А пісня та була:

Покинь, мій синочку, ридати!
Нехай сліз твоїх ворон не пе!
Почуєш ти рідні гармати,
Побачиш ти військо своє!

ЯК ОРГАНІЗУЮТЬ ПОМІЧ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНИ.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тимчасовий вічевий комітет скликує Віче на неділю, 16. жовтня б. р. о год. 2-ій пополудни до німецької галі, St. Joseph Hall на Newport Ave., в справі допомоги потерпівшим від повени в Галичині. На вічу буде промовляти д. В. Кедровський з Ню Йорку. 238

ПІД ОСІНЬ.

Пташки зібрались у вирій,
Пожовклий лист спада до [долу,
Задумавсь гай в натхненню [мрій
І мов заснуло чисте поле
Блакіть небес усе частіш
Із хмар серпанок одягає,
За кроком крок, усе сміліш,
Похмура осінь поступає.
Де ступить лиш — зівяне все,
А де дихне — усе вмирає;
Вона ж собі байдужно йде,
Й сумні мельодії співає.

П. К.

Священик: Івасю! Вичисли мені сім головних гріхів.

Івась: Один, два, три чотири, пять, шість, сім!

——о——

Катехит: Баран, скажи мені, хто сотворив світ?

Ученик: (що в тій хвилині розляв чорнило, перестрашився і мовчить): ...??

Катехит: Ну, говори, хто?

Ученик: Я, прошу отця катехита, але, бігме, вже цього більше не зроблю.

Василь Бобрів.

НА НОВЕ ЖИТТЯ

(2)

Плян був такий. Я знайомив товаришів, ступаючи куди попало. Я не позбавився ще того радісного чуття, яке опанувало мною з раня, й розповідаючи про подорож вступав у діловий настрій.

— Йти маємо тільки в ночи. В день лежатимем у лісі, спочиватимем. Будемо старатися обминати села, бо в Познані жандармерія на німецький зразок і відразу припинить наш похід, як тільки замітить.

Я показав їм мапу з накресленою олівцем смужкою, поклав компас, пояснив, як ми маємо йти. Вони дивилися на мапу і я бачив, що не богато вони в тому визнаються.

— Колиж, не дай Боже, натрапимо на жандармів, прийдеться пускати в роботу ножі. У всякім разі повороту до табору нема; краще загинути.

Чому мені так здавалося, я не знав і не думав. Про погоню у мене не було і думки. Треба було пересікти два кордони: один між крулевством та Познанем, другий — між Познанем і Німеччиною. Звичаїв ми не знали, мову польську знав я лише, але в ночи я не сподівався когось зустрінути.

Над вечір тройця наблизилась, на нашу думку, до першого кордону. Вказівок ніяких про границю не було. Вузька доріжка звертала на фільварок, до якого заглядати нам не було охоти. Сутеніло, падав дощ та й вітер, зовсім не весняний, заставляв нас кутатися щільніще в англійські ґумові плащі.

Треба було якось минати осоружний фільварок, де міг бути або жандарм, або шпиг, а то й просто якийсь патріот річипосполитої. Звернули й пішли полем: житами, вівсом, пшеницею — не розбереш, молоде — однакове. Стемніло зовсім. За всю дорогу ніхто не розмовляв, наче боячись, що хтось підслухає. Праворуч грубими мазками на темряві червоніло зарево. То були Скальмержиці. Значить, ішли добре. Дощеві каплі падали за онучі, черевики були повні води й жалібно хлипаючи, неначе плакали. Штани теж забовталися майже до пояса, але на це не зверталось уваги. Поспішали обминути місто. Скілько часу пройшло з виходу, ніхто не знав, але втома почувалася чимала. Йшли, поспішаючи, по глибокому піску, в якому тонули ноги, важко дихаючи та сопучи.

Мовчанку розірвав Л—кий!

— Хай воно сказиться! Втомився. Треба відпочати.

— Підожди, Маряне, хай зовсім скриються ті Скальмержиці; чорти-б їх вхопили разом з Антками! — відповів Ткаченко.

Хотілося курити до того неймовірно, ніби хто тяг за печінку, але не можна було. Ми йшли між хуторами й могли побачити.

Раптом Марян звернув направо.

— Куди ти? — прошипів Т...

— Западись воно, щоб я йшов цими пісками! На гостинець! Ми мовчки повернули за ним. Дощ перестав, хоч хмари й не переставали вкривати небо. Далеко десь ліниво брехав собака. Жалібно злітали краплі з дерев на бруковану дорогу, ляпаючи в калюжі. Зійшовши на гостинець, ми відчули, наче десяток пудів скинули. Ноги не поринали вже. Враження було таке, ніби після морського пливання вступили на тверду землю.

Ззаду зачувся туркіт коліс — треба було звертати в поле, в жита. І раді були цьому стукові — він розрішав проблему: де й коли спочивати.

III.

Хто не переходив кордону не то, що без пашпорта з належною візою, але зовсім без жадних документів, той не може уявити собі всіх труднощів, а надто хвилювань. Ми належали якраз до таких, які окрім душі та нужденного майна не мали нічого. Нам здавалося, що на обличчах наших було написано нашу не тільки соціяльну приналежність, а й ті невеселі думки, що родила тривога за успіх справи.

Ми думали, що коли зустріне нас хтонебудь, то відразу впізнає в нас утікачів та передасть жандармерії. Тому то ми, зачувши стукотіння, припали до молодого мокрого жита, затаївши дух. Пильно прислухалися в бік шляху і хоч не видно було нічого, дивилися широко розкривими очима. Ближче чути стук воза, сопіння коней; ось воно порівнялося з нами й посунуло в бік Острова, який заревом червоним горів на обрієві.

Зітхнули, випросталися. Захтілося їсти. Тут виявилося, що ніхто з моїх товаришів не подбав про харчі. Прийшлося поділитися, хоч, признатися, я обурений був на них вельми.

— Як же ви йдете в дорогу без поживи?

— Та якось так вже склалося, — промимрив Л—кий, — не сподівався я сьогодня вирушити.

— Якби не ти, то чи й пішлиб, — прогугнів Т...

Попоївши, запалили цигарки, ховаючи до рукавів та оглядаючись по всіх боках. Переполох, що не відходив од нас аж з табору, десь відразу зник, наче його ніколи й не бувало. Т..., видно було при світлі чистеньких після дощу зірок, зідливо всміхався. Це помітив Марян, поправив на горбі торбу й ще раз кинув оком на Миколу.

— І чого-б то я зуби скалив, — озвався Марян: — раденький, що дурненький?

— А чого-б і не посміятися, коли є з чого.

Я не розумів, що саме, й здивовано дивився на обох, що мов собаки ощірились і, здавалося, готові були кинутись у бійку.

— Та бачиш, — звертаючись до мене, почав Т..., — оту мапу, що в тебе, купив Марян. Купив і компаса...

— Ну, так щож?...

Т... зареготав так голосно, що ми та й він сам припали відразу до землі, а реґіт обірвався, наче обрізало. Упевнившися, що нема нікого, Микола вже пошепки розповідав далі, раз-по-раз перериваючи придушеним сміхом.

— Приніс до мене, питається, чи вмію я по мапі находити дорогу. Я кажу, ні. Тоді він почав мені пояснювати, де цвинтар, де село. А де, питаюся, наш табор. Він...

— Замовчи, бо як трісну, то тут і стямишся.

Справа набирала характеру сварки. Щоби її припинити, я встав і пішов на шлях. Сварка відразу замовкла й за спиною я зачув тяжкі кроки Л—кого й розгонисті, широкі Т...

Підходили до Острова. Треба було обміркувати, що робити. Чи йти через Острів, чи минати стороною. Звичайно, через місто вдесятеро ближче, але таксамо й небезпечно. Склали раду, зійшовши на бік, присіли у мокрому зіллі, мов зайці, виглядаючи на шлях. Посвітліщало, але мапи не було видно, а зорієнтуватися конче було потрібно. З положення вийшов Л—кий.

Дістав свічку, розіпняв плаща з одного боку, Т... з другого, і в такій імпровізованій ятці засів начальник штабу, цебто я, при світлі недогарка. Виходило, що йти приходилося мокрим луком, що не дуже всміхалося. Поставивши стрілку компасу, загасив свічку й виліз з ятки.

— Ну, що? — в один голос запитали мої „корпуси".

Я розповів про ситуацію, додавши, що лякатись нема чого, бо зліва весь час буде ясніти Острів, так ніби орієнтаційною точкою. Вони нічого не одповіли. Ткаченко підняв халяви чобіт, даючи цим рухом зрозуміти, що готовий до такої приємности. Л—му не лишалось нічого, як погодитись.

— Ну, й мерзке болото, щоб воно вигоріло! — почув я Маряна.

— Зате мягко ступати, — в тон йому відповів Т...

— Тобі смішки, бо в чоботах. Смійся, смійся, на скалку-б ти засміявся.

Мене теж душив сміх, але я не показував виду. Йшов попереду, раз-по-раз пригинаючись, аби не збитися з напрямку. Для того, щоб обійти місто, треба було перейти три залізниці. По мапі перша залізниця мала бути в пяти кільометрах. Ми йшли більш години, а бажаної „чавунки" не було. Раптом стали. Вода доходила до колін, боялися вскочити в болото, або торфяник, яких тут було багато. До того й вітер розгулявся так, що розмовляти було тяжко. Десь хутко мав бути світанок. Вліво щось біліло. Підійшовши, я побачив річку, якої на мапі не було — треба було її перебристи. Знов вернулися на гостинець. Йшли тепер обережно. Пригадалася мені війна, розвідка й стало смішно, що ми тепера крадемося, наче в розвідку йдемо.

Ось і міст. Минули, слава Богу, й разом зітхнули вільно. Знов вернули вправо. Ось, ось благословлятиметься на світ, а не то що залізниці, а й ліска не було навколо, щоби переховатися, коли день застукає. Потомилися, тривога ширилася. Попереду йшов Марян. Раптом він став.

— Чого став? — питає Т...

— Без тебе шляху не намацаю. Подивись у мапу.

Підійшов і я. Широкий рів пересік дорогу. Придивившись ближче, угляділи й воду. Треба було скакати. Перший скочив я і вдало. Марян довго виміряв, перекинув річі на другий бік, одійшов назад і з розгону шубовснув у воду. Колиб Т... не ходив у бік шукати містка, то бачивби, як скакав Л—кий, що лаявся на всі корки.

— Маряне, ти там уже? Глибоко...

— Дурниці, плигай, — і слідом за цим щось важке та довге ляпнуло в брудну торфяну воду.

Марян, забувши про обережність, стогнав від реготу, задоволений, що й Микола покоштував холодної води.

— Ну, почекай, віддячу, бісова душа!

Виливав воду з чобіт та викручував онучі. Ми сиділи поруч. Марян вже не сміявся, а давав раду. Взувшись, рушили далі. Минули зрештою залізницю і вступили до лісу. Зітхнувши вільно, розсілися на відпочивок. Треба було перекурити.

Тільки тепера відчули втому. Ноги болісно мліли, наче горіли.

— А чи не заночувати, бува, нам тут. Поглянь, яке гарне тут місце, тай лісок не поганий, — озвався Марян.

— Чого-ж, можна, але треба йти глибше, в гущавину, далі від дороги. Т... давно вже спав, хропучи на всю околицю.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БЕРІМ НА РОЗУМ!

Америка — це країна тверезого розуму.

Европейська ідейність чи навіть ідеалізм топляться, кажуть, легко під впливом американської практичности життя. Так, Америка є практичною. Вже й Европа її наслідує. Бо-ж це й тільки є поплатне. Чого буяти орлом попід небеса, коли жолудок порожний а родина з біди нидіє?!

Першим матеріялом забезпечення є щасливість, а відтак — ідеалізм! Та все таки вкінци американська практичність ідейности ні ідеалізму de facto не вбиває, а навпаки: сприяє їх розвоєви.

Лекше преці мріяти й ідеалізувати з „повним жолудком", що так вульгарно вискажуся.

Кождий з нас знає преціж, що, живучи, ми маємо сповняти певні функції життеві, поминаючи вже конечну функцію продовжування свойого існування. Виконуючи ці функції, ми самі витворюємо певні форми життя, спосіб життя, зарібку, мешкання; значиться — ускладняються наші умовини життеві відповідно до наших здібностей, працездатности, освіти, культури, а тим самим після цього родиться бажання независимости, яко льогічний вислід зрозуміння тягару і змісту життя.

Та до цього конечна матеріяльно-фінансова независимість.

Якого покрою не булаб держава, нація чи одиниця, так першим старанням їх є за фінансову силу, цей пульс життя. Бо вона дає независимість, спокій ума, здібність праці, творення життя, а навіть ідеалізації, цеї прикраси життя.

Хочаб як крайними ідеалістами ми були, а навіть верховними теоретиками соціялізму, комунізму і всіх иньших „ізмів", ми мусимо признати факт матеріяльної незалежности фактом додатнім і то конечним до життевої незалежности. І тому на це ми зуживаємо свої фізичні й духові сили.

Зуживаючи їх вартість, здобуваємо капітал.

Ми працюємо фізично й умово, щоб можливо як найлекше життя здобути.

Та фізичні чи умові наші здібности через природні причини можуть стати безвартісними, а тимсамим не зможуть принести нам конечного капіталу. Тоді ми здаємося на ласку наших „ближніх"! А ці **„ближні", мимо всіх релігійних чи сектійних наук та партійних кличів, дивляться на нас як на тягар суспільности, непотрібний баляст, та помітують нами, називаючи нас жебраками.**

Щоби запобігти цьому, практичний світ знайшов ріжні способи — а найголовніщий спосіб це: ЩАДЖЕННЯ!

Америка показалася найбільш практичною і реалістичною. Щадничі інституції в Америці є найбільші. Правда, є богато спекулятивних інституцій, де люди бажають стати міліонерами за 24 годин, та в дійсности тратять ще свою кервавицю, купуючи ріжні „шери" і „стаки".

Та на вершку усього стоїть **ОБЕЗПЕЧЕННЯ.** Обезпечення є найвищим родом **щадження,** а властиво куплена наперед ощадність на випадок смерти!

І тут головно показується практичність Американця, бо він не лиш за себе дбає, але і за цих, що підуть в його сліди життя, своїх нащадків. Він купує для них независимість будучности, незложену ним ощадність!

Яко наглядний факт правдивости моїх слів подаю за „National Underwriter", що за 1926 рік асекураційні інституції виплатити 1½ біліона дол. на Америку і Канаду. В самім Ню Йорку виплачено $50,000,000; Шікаґо $37,600,000; Филаделфія $20,500,000; Бруклин $16,000,000; Торонто $2,878,000; Монтреал $1,998,000, полишаючи меньші місточка.

І Американці розуміють вартість обезпечення. Для самої цікавости подам кілька американських міліонерів, скільки вони мають обезпечення на свої життя. Rodman Wanamaker має $7,500,000; по $5,000,000 мають: Jesse Lasky, William Fox, Adolph Zukor, F. P. Book, H. D. Book, J. B. Book і J. H. Rand Jr. Wm. Zieger з Ню Йорку має $4,500,000, Joseph M. Sthenk, president of United Art, має $4,250,000. — Це, бачите, самі великі риби.

А наші маленькі рибоньки не вірять в обезпечення. Агенти і компанії крадуть, забирають лиш їх кервавицю. Таке вони говорять.

Дурна і безпідставна недовірчивість не позволяє їм думати тверезо; неузасаднена тупість і байдужність життя та його наслідників не переконують їх про це зло, що творять тим, котрих вони на світ привели. Наівний і дурний страх, що жінка буде гарно жити з другим, а діти, що здобудуть кращу будучність, не кажуть мужеви купити цю невплачену ним ощадність для своєї родини.

За них я говорю і до них звертаюся, бо їх є найбільше, що нікому не вірять і всіх підозрівають! В першу чергу ми повинні забезпечити себе в своїй власній асекураційній органiзації. А як їм там за мало, хай беруть обезпечення на більшу суму в американських інституціях через своїх українських агентів. А коли їм завидують, бо вони, мовляв, моглиб доробитися з їх кервавиці, хай ідуть до чужих агентів, але нехай асекуруються.

Хай наші люди беруть собі добрий примір з богатих Американців, які розуміються на „бизнесі" — а тоді напевно дадуть кращу будучність своїм дітям!

П. Ковальчик, Лінден, Н. Дж.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІТРОЙТ, МИШИҐЕН.

Відчити д-ра Клодницького. — Українська парохія відривається від католицької церкви. — Тягають українських людий до прокураторії.

Від коли в нашій громаді гостив з відчитами др. Володимир Клодницький, від тоді навіть серед наших комуністів повіяло кращим духом. Слова гр. Клодницького про відношення українського націоналізму до большевизму запали в думку навіть таким людям, які ще недавно були загорільцями, які не приймали ніякого погляду, тільки такі, які їм дозволяли принимати з Москви. Др. Клодницький звернув увагу нашим комуністам, що всякий комуніст Українець повинен побиватися за тим, щоби на Україні була комуністична влада, але українська. Котрий комуніст каже, що він побивається за визволеннем селян і робітників, але дозваляє, аби на Україні правила Московщина, той дурить самого себе, бо він проти рабства не виступає. Він ще далі лишився рабом; він ще далі потакує на те, щоби його браття стогнали в неволі. Того рода люди, се не українські комуністи, а тільки новочасні кацапчуки. Слова були сказані так добре, що богато місцевих комуністів стидається тепер свого сліпого послуху для московських приказів. Наслідки лекції д-ра Клодницького видні для всіх.

Про допомогу для жертв повени в Галичині ще нема що від нас донести.

З українського життя хиба можна донести ось такі події:

Українська католицька парохія під покровом св. Івана Хрестителя при Сикот, де парохом є о. Пелехович, постановила на своїх послідних парохіяльних зборах зірвати всякі зносини з католицьким епископом Богачевським та католицькою церквою взагалі. Збори постановили назвати свою церкву українською православною церквою.

На день 24. вересня дістало чотирох наших свідомих громадян завізваннє ставитися до уряду державної прокураторії. Завізваннє таке дістали громадяни: Іван Форись, Теодор Медвідь, Ілля Ґрошко й Петро Лобур. З завізваними говорив асистент-прокуратор Нудек, який сейчас заявив нашим громадянам, що їх покликано на жаданнє о. Сембратовича, що мовляв, вони перешкаджають о. Сембратовичеви в богослуженню, висмівають його, намовляють людий не платити колекти, та що Прокураторія хотілаби знати, як справа мається. Покликані, представили прокураторови обставини, які панують у церковній громаді. Вони говорили, що о. Сембратович самий себе виставляє на сміх, коли він хвалиться бечом заступника шерифа, коли він аґітує в церкві, що тільки той має важний шлюб, хто бере його в церкві, а той, що бере його в корті, то так гейби взяв собі книжку в шторі. Вони пояснили прокураторови, що наші люди вже досить довго в Америці й знають, що американський закон признає на рівні церковний і цивільний шлюб. Ще богато річий говорили громадяни, а прокуратор вислухав їх спокійно, а відтак сказав: Ідіть собі, люди, спокійно домів, я за вами ніякої вини не бачу.

М. К.

ВИЛКСБЕРИ, ПА.

Про вибори й концерт, на котрім нас не буде.

Вилксберські Українці упали у послідним часі цілком на дусі. Нема ніякої ознаки про життя нашої кольонії. Навіть церковне питання, що так всіх тут було зрушило, й воно притихло. Во ухвалили тутешні Українці, греко-католики перебрати церковне майно в свої руки, однак до нинішнього дня і сеї ухвали не виконали.

Недавно відбулася тут виборча кампанія за вибором повітового судді. Вилксберські Українці поперли усіми силами на се становище кандидатуру свого щирого приятеля, бувшого тутешнього посадника (мейора), Івана В. Косека. Однак тутешній парох, о. М. Паздрій, не пішов разом зі своїми парохіянами, але підписав номінацію иншому кандидатови. Ніякі инші українські священики не попирали тої кандидатури, — хоч їх є споре число у повіті Лузерн. І скінчилося так, що кандидат о. Паздрія перепав, а вийшов кандидат республиканськo-демократичної партії, а також і Українців, гр. Косек.

Тутешні Українці, а головно їх провідники не дуже дбають про те, щоби про український нарід, його славну історію а також і звісну зі своєї краси українську пісню довідався ширший американський загал. Тутешній американський часопис Таймс Лідер, з 5. жовтня, проголосив, що у четвер, 20. жовтня відбудеться міжнародній концерт. Усі місцеві національности, як Німці, Італійці, Литовці, Росіяне, Англійці, Айриші, Поляки, Словаки, Скачмени, Вельші й другі зголосилися, що возьмуть участь у тім концерті. Не подбали лише про участь Українців у тім концерті наш парох о. Паздрій і дякоучитель Заяць. Не знаю, чому. Чи не залежить їм на розголосі українського імени, чи може волять сидіти тихо, як пристало на добрих рутенців?

А коли на заповідженім концерті наш дякоучитель боїться виступити зі своїм хором перед Американцями, то чи не годилося би запросити Українців з других місцевостей взяти участь у тім концерті! І так відбудеться концерт, а тутешні Українці, що представляють досить поважне число населення, не возьмуть у нім участи, а се завдяки недбайливости тих, що вже з уряду свого повинні про таку справу дбати. Так то невесело у нас у Вилксбери. Жиємо як той шкаралупник у своїм маленькім домику, відокремлені від світа, так, що аж шкода, що родились на світ Божий.

Іван Бойко.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДЕРЕВЛЯНИЙ ЦАР

(Із збірки чеських казок Захара).

Одному цареві прийшло раз на думку вийти раненько на прохід поза свій парк — як усі ще спали.

Іде він, аж зайшов на поле. Там хлібороб у поті чола орав землю. Цар приглядався хвилю тяжкій його праці, і не міг не зауважати, як той бідака мучився, краючи плугом камінисту землю.

Вкінці каже цар:

— Тяженько, направду, працюєш на свій хліб, приятелю.

— Ха, ха! — засміявся селянин — гадаю, що орати то трохи тяжче, як царювати там у замку.

Розгнівався король і так каже:

— Знай, приятелю, і затям це собі раз на все, що кождий знає добре лише свою роботу та що ти й не здогадуєшся, як то правиться державою. Не таке то воно легке, як тобі здається.

І став широко і довго розводитися, скільки то він як голова держави має трудів і клопотів, як мусить судити винуватих, погоджувати посварених і як нераз голова тріскає йому, так дуже богато має роботи і журби.

— Го! го! — сказав вкінці — без розуму й інтелігенції короля держава впала би дуже скоро.

Селянин видув лише згірдливо уста і нічого покищо не відповів.

Щойно по хвилі, як викурив невідступну люльку і набив її наново тютюном, глянув кудись на бік, до ліса і так відізвався:

— Заложімся, царю, що держава може дуже добре бути і без царя, зате не обійшлася би ніяк без хлібороба. І без хлібороба саме мусіла би пропасти, але ніколи без царя.

Цар на добре вже розлютився і крикнув:

— Ах, ти тверда лепето! Що ти мені тут за небелиці балакаєш. Заразже ходи зі мною на замок і там покажи, що правду говориш. Але горе тоді, коли не докажеш, що правду кажеш. Головою переплатиш свою сміливість!

Але селянин не перелякався ні трохи і зовсім спокійно пішов за царем на замок.

А як прийшли до замку, завела служба мужика у гарну світлицю, що була в бічній вежі, дали йому їсти і пити такі добрі річи, яких іще ніколи в свому життю не бачив. Заповіли, що до завтра рано або докаже, що говорив правду або згине.

Мужик замкнувся у кімнаті на ключ і взявся щось майструвати. Ніхто не знав, що він там робить, бо ніхто до нього не входив, лише старий Матвій, що то цареві чоботи чистив і дещо на дворі робив. Матвій приніс кілька полін дров.

Мужик довбав там щось пильно, а як смеркло́ся, казав сказати цареві, що все готове та щоби цар зволив прийти, але щоби нікого не брав зі собою, хіба старого Матвія, котрий і так знав уже в чому річ.

— Ось, царю, глянь — сказав до входячого царя — що я тут придумав. Я вирізав людину з дерева, не дуже, що правда, удачно, але так, як то можна було зробити сокирою і ножиком. От стільки, що отесав я це з грубшого, але то вистарчить! Приберу у твої шати, царю — і ця лялька буде правити! І — не в обиду твою царю — правитиме не гірше від тебе, ласкавий царю. Треба лише, щоби Матвій вважав і добре тягнув за шнурок. Так я докажу, ласкавий царю, що я говорив правду і виграю заклад!

— Добре, добре, мій сину — відповів цар — инакше скоротимо тебе трохи, не богато, бо лише о голову.

Другого дня рано, як еще всі спали, заніс мужик із Матвіем деревляну ляльку до престольної салі. Посадили ляльку на престолі, прибрали в шати, позичені у царя, а цар надягнув святочний Матвіїв одяг і сховався за занавісою. А тут уже почали сходитися дворяне, щоби повитати царя. Кождий з них кланявся низько, казав „добрий день" цареві! А коли деревляний цар відповів котрому з дворян рухом голови, ніби дякував за привіт, то такий дворянин зараз дер носа до гори і на инших навіть і глянути не хотів.

Потім почався суд.

Цар слухав обі сторони однаково рівнодушно, потім міністер шептав йому щось до деревляного вуха, цар притакував і міністр проголошував присуд: того повішати, тамтого вибити різками, того знов вкинути до пивниці. Так, як то звичайно вимірюється справедливість.

І так ішло до кінця.

Потім вийшли всі, а відходючи прославляли царську справедливість. Цар, укритий за занавісою, не міг не признати селянинові правди. Так, дурний мужик говорив правду! Ось! деревляна лялька сидить на престолі, а все йде як усе, начеб то він сам, цар, там сидів і правив.

Селянин виграв заклад; але й цар докаже, що і без хлібороба знаменито можна обійтися.

— Виріжу подібно як мужик фіґуру з дерева і переконаю селянина, що і без нього можна жити.

Мужик згодився радо, позичив навіть цареві свого ножика. Та як побачив, що цар лише в палець скалічиться, а нічого не веструже, ще сам поміг йому вирізувати деревляну фіґуру.

Коли фіґура була готова, пішли оба в поле. Там стояли ще плуг і воли, так як хлібороб був їх учора лишив, як ішов до царського замку.

Уставили ляльку при плузі. Та хоч сам король тягнув сильно раз за разом за шнурок, деревляному хліборобові навіть не снилося орати землею.

Розлютився тоді король страшно. А коли селянин зажадав нагороди за виграний заклад, цар розлютився ще гірше і крикнув, що повинен бути щасливий, що вертається з цілою головою, а не думати про якусь нагороду.

Колиж цар вернув на замок, заповів сердитий, що ніяких більше державних справ не буде полагоджувати.

І сталося так, що в тій державі (в котрій, того сказати не смію) — володіє деревляний цар.

І все йде гарно і складно та в якнайкращім порядку, лише старий Матвій, що то царські чоботи чистить — мусить, коли треба, уважно і сильно тягнути за шнурок.

Переклав М. Ц.

ПОДРУЖА В 2026. РОЦІ.

Будуччина подружа то тема таксамо важна для поодинокої людини як і цілої суспільности. Лондонський часопис „Дейли Ньюз" приносить статті найповажнійших англійських людей на тему „Подружа в 2026. році".

Відповіди не займаються так дуже тим, чи в 2026. році будуть ще істнувати подружа, як радше обговорюють причини стільки недібраних подруж і як усунути ці причини. Що подружа будуть істнувати ще й за сто літ, у цьому майже всі погоджуються. Місіс Джордж Кедбори, бувша президентка „Нейшенел Фрі Чорч Кавнсіл" і „Нейшенел Юніон оф Вімен Воркерс", каже приміром: „Я сказала би, що головною причиною є факт, що тепер загалом узяли собі як предмет дискусії й аналізи подруже життя. Колиб ця отвертість мала послужити до того, щоби змалювати гарний і милий образ подружого життя, то ще воно оплатилося би. Але аж надто часто письменник. каже, що життя треба так зображати, як ним воно є, і змальовує лише чорні сторони подружа. Але подружа перетриває ці напади". Инакшого погляду є професор Г. Стенлей Джівонс: „Нещастя, що є нині прикметою стільки подруж, мабуть треба приписати в вину більшому розвиткови характеру й індивідуальности жінок. Мабуть і це є причиною, що тепер і мущини і жінки заключують подружа в пізнішому віці як давніше". Письменник Семюел Г. Едемс каже: „Подружа видумала жінка і зробила свою службу. Тепер жінка по своїй волі може подружа змінити або знищити. Коли не помиляємося, то це станеться ще перед кінцем того крикливого століття". Розводовий суддя у Шикаго Давид Бродерс констатує, що в Злучених Державах розводи множаться. Тому треба би зреформувати закони про розвід, а саме треба видати заборону, що не можна більше як двічі позволити на розвід. Бродерс є думки, що хто тричі жадає розводу, отже що тричі помилявся, не є в стані вибрати собі товариша, згл. товаришки життя. Льоґічною арґументацією булоб отже сказати, що такі люде взагалі не повинні заключувати подружа. Розводи вже перемінились у манію, а це має неморальний вплив на доростаючу молодь. Бродерс кінчить: „Наше святе подружа перемінилося в джез, то є таксамо проституція моральности й етики, як джез є проституцією музики".

ПОЗІР! ТРЕНТОН, Н. ДЖ.!

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ міста ТРЕНТОНУ та всеї української суспільности

— устроюється —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 15. ЖОВТНЯ 1927

В ГАЛИ НА WOODLAND ST.

Чистий дохід призначений на потерпівших наших братів від повени в Галичині. 238

ВИБОРЧА РЕҐІСТРАЦІЯ.

Виділ Українського Демократичного Клюбу взиває всіх горожан, щоби при реґістрації, яка тревати ме від понеділка, 10. до суботи 15. жовтня (October), подавали місце уродження тільки „Ukraine", а ніколи „Austria", „Poland" або „Rumania", як це звичайно практикується.

Реґістрація у висше згадані дні відбудесь від 5-тої до 10.30 вечером, а в суботу від 7-мої рано до 10.30 вечером. В потребі інформацій звертайтесь кождого вечера під ч. 60 St. Mark's Place, New York, N. Y. 236-8

За ВИДІЛ УКР. ДЕМОКР. КЛЮБУ:
Володимир Юрковський.

НА ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНИ В ГАЛИЧИНІ.

ЗАХОДОМ СПОЛУЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ДІТРОЙТ, МІШ.

— устроюється —

В НЕДІЛЮ, 16. ЖОВТНЯ 1927

В ГАЛИ УКР. ПРОСВ. ДОМУ при 4959 MARTIN AVE., cor. LINGEE

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

членами Укр. Нац. Хору під проводом І. Давиденка.

Поч. точно о год. 4-ій попол.

238-9 Комітет.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів і членкиць, що мітинґ звичайний місячний відбудеться в неділю, дня 16. жовтня зараз по Сл. Божій коло 1-ої год. пополудни на гали церковній, 127. Нарк ул. Члени довгуючі нехай прийдуть і вирівнають свої залеглости, бо в противнім разі удуть суспендовані. Проситься членів і членкиць зложити дар на Сиротинець-Захист У. Н. Союза кілько вашa зможність, позаяк комітет сиротинця задумує в місяцю грудни с. р. оголосити всі існуючі відділи У. Н. С. в часописи, кілько кождий відділ зложив, розуміється каса відділова окрема від себе, і скілько членів є у відділі, а вкілько вони зложили. Тож проситься членів, щоби наш відділ 370 в Ню Гейвен, Конн. не завстидався з так великим числом, 126 членів. — К. Марущак, предс.; Н. Хабінець, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 16-го жовтня, о год. 2-ій пополудни точно, в гали де звичайно. Обовязком есть кождого члена бути присутним на мітінґу, бо є дуже важна справа до полагодження. Довгуючим пригадується, щоби вирівнали свої залеглости, бо будуть вичеркнені. Неявившийся член на означений час заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. Будемо принимати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без вступної оплати; користайте з нагоди. — М. Бінашевський, пр.; А. Іванів, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Уряд Сестр. Любов, від. 177, повідомляє своїх членів і членкиць, що місячний мітінґ відбудеться дня 15. жовтня, в суоту, о год. 7-ій вечером, в укр. церковній гали, 45 Pilgrim St. Обовязком є кождого члена прибути на мітінґ. Члени, котрі довгують за місяць вересень, хай сповнять свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. Повідомляєся всіх членів Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, що дуже важний мітінґ відбудеться в суботу, дня 15. жовтня, точно о годині 7.30 вечером. Уряд просить вас члени, щоби ви не посилали дітей ані жінок на той мітінґ, бо на тім мітінґу маємо дуже важні справи до полагодження, як Сиротинець У. Н. С., справа старого краю і такі інші. Тому приходіть самі. Проситься членів постаратись привести хоч по одному новому членови, бо тепер приймається без вступного до У. Н. Союза. — Павло Романишин, предс.; Андрій Дідилівський, кас.; О. Витязь, секр. рек.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в суоту, дня 15. жовтня, о год. 7.30 вечером, під ч. 179 Корт ул. Обовязком всіх членів прибути на означений час бо маємо важні справи до полагодження. — В. Коритко, предс.; С. Щіпка, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться дня 16. жовтня, в неділю, о 1-ій год. в Тов. Ккр. Ам. Горожан, 847 N. Franklin St. Проситься усіх членів прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи, а передовсім старий край. — М. Клапко, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, що мітінґ відбудеться дня 16. с. м., о год. 2-ій пополудни, під ч. 237 Hope Ave. Проситься членів прибути на мітінґ та вирівнати свої належитости. Рівнож на сім мітінґу уде проголошена збірка з „теґ дей" на Сиротинець при У. Н. Союзі. — В. Лелет, предс.; О. Свитак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів, що місячні і три-квартальні збори відбудуться в суботу, дня 15. жовтня, точно в год. 8-ій вечером в Укр. Нар. Домі 217 Іст 6-та ул. Обовязком є кождого члена явитися на зборах, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, най постараються принести на сі збори. Пригадується інтересованим членам привести зі собою нових членів, будесь принимати до У. Н. Союза ез вступного, а до Братства після статута. — Никола Марків, секр. рек.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє своїх членів, що трикквартальні збори відбудуться в суботу, дня 15. жовтня, о 8-ій год. вечером в Нар. Домі, 217-219 Е. 6-та ул. Проситься всіх членів прийти на час на сі збори, бо є дуже важні справи до полагодження. — Йосиф Мартинів, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, дня 14. жовтня, о год. 7-ій вечер, в гали під ч. 72 Morris St. На ці збори кожний член повинен обовязково явитися, бо є важні справи до полагодження. Проситься товаришів привести своїх знакомих, котрі хотілиб вступити в члени Тов. Укр. Січи і У. Н. Союза. — В. Пасічник, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що трикквартальний мітінґ відбудеться 16-го жовтня, в гали при Somerset улиці під словенським костелом. Обовязком є кождого члена на сей мітінґ явитись і вирівнати свої вкладки. Є дуже важні справи до полагодження. Членів, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, проситься принести на сей мітінґ. Також проситься членів приносити на мітінґ або передавати перед мітінгом свої вкладки, щоб можна тримати точний рахунок кождого місяця. На минувшім мітінґу члени домагались, щоб карати тих членів, котрі не приходять на мітінґи. Тому хто не хоче бути караний, най приходить на мітінґи. — Петро Венгрин, предс.; Іван Туринський, кас.; Никола Йопадюк, секр. фін.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Дмитра Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 16-го жовтня, в годині 12.30, в Січовім Домі 717 Н. Френклін ул. Проситься всіх членів прийти на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Обовязком кождого члена є привести нових членів, бо в тім місяци принимаємо без вступного до Тов. і У. Н. Союза. Родичі повинні вписати свої діточки. — І. Найда, пр.; Т. Паращак, кас.; М. Бойко, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, подає до відома своїм членам, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 16. жовтня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали церковній. Обовязком кождого члена явитись на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде справоздання з балю. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Члени, котрі не були на балю, мають принести по 50 ц., після ухвали з минувшого мітінґу. Неявившийся член на сей мітінґ заплатить кари 25 ц., а урядник 50 ц. — Іван Чмифид, ф. секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє своїх членів, що спеціяльний мітінґ відбудеться в пятницю, дня 14. жовтня, о год. 7-ій вечером в українській гали при Третій і Карбон ул. Кождий член обовязково має явитись, бо маємо важні справи, як справа потерпівших від повени в Галичині і др. Також повідомляється, що звичайний мітінґ, котрий мав відбутись 16. жовтня, відбудеться в неділю, 23. жовтня, в 1-ій год. пополудни. І на тім мітінґу будуть важні справи, тому кождий член повинен бути присутним. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будут ьсспендовані. — В. Підгайний, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, У. Н. Союза, повідомляє членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, дня 15-го жовтня, в 8-ій годині вечером, в товариськім домі під ч. 1258 Harold St., на North Goodman. Обовязком є кождого члена прибути на означений час. — Д. Коритко, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Ів. Франка, від. 269, на Вест Сайд, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 15. жовтня, о год. 7.30 пополудни, в домі тов. Сипяна. Обовязком кождого члена і членкині на тих зборах явитись, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. Дм. Богацький, предс.; Вас. Швець, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться дня 16. жовтня. Члени повинні явитись найчисленнійше, бо є богато важних справ до полагодження. Кождий член повинен явитися на бали, після ухвали, в противнім разі буде караний. — Петро Марутяк, предс.; Антоні Скубяк, секр.

ПОЗІР! БОФАЛО, Н. Й. ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВ. І. ФРАНКА, відділу 299 Укр. Народ. Союза

буде відогране представлення тут ще не гране

„СИРОТИ"

в двох діях, і смішна комедія

СВІДКИ

В НЕДІЛЮ, 16. ЖОВТНЯ 1927

НА ГАЛИ ПАРОХІЯЛЬНІЙ при Fillmore і Oneida St., Buffalo, N. Y.

Чистий дохід на Сиротинець при У. Н. Союзі.

Маємо честь запросити усе хвальне громадянство на се так поучаюче представлення, а спеціяльно усі доокола лежачі відділи У. Н. Союза до як найчисленнійшої участи. — За вдоволення ручить 238

Комітет.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВ. ЖЕРЕБЕЦЬКА ЛЮБОВ відділ 144 Укр. Нар. Союза

— відбудеться —

В СУБОТУ, 15. ЖОВТНЯ 1927

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В УКР. НАР. ДОМІ, 217-19 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.

Початок о год. 8-ій вечером.

Вступ 50 центів.

Родимці! Лучається Вам перша забава в сегорічнім осіннім сезоні, де можна забавитись в товаристві зі знакомими, де буде пригравати першорядна музика, та побачите ріжного рода забави, а при тім будемо принимати в члени Товариства і У. Н. Союза. Тому на ту забаву запрошуємо вас громадно. За чесну обслугу на забаві ручить 238-9

Товариський Комітет.

ПОЗІР! NEWARK, N. J. ПОЗІР!

СТАРАННЯМ ТОВАРИСТВА „ЄДНІСТЬ"

— відограється —

велику драму під назвою

„РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК"

(серія друга)

Штука нова, ще нігде не грана.

В СУБОТУ, 15. ЖОВТНЯ 1927

В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ 57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

Початок о год. 8-ій вечер.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ

238,40

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ